

RUT **David tuku mbuᅇ mbuᅇ nuᅇ** **nyunu Rut**

Yosef nu kumna le Israel mbal nane Isip kilke mbolᅇge minnaig ma ma nane tuku ndare tugek-inaig le Isip mbal tuku gabat sunᅇgo Faraonᅇg Kuate nu Abraham dir pasa sana ta kumumba nane kilmba sanzal piro niᅇmba minna. (Mulum Pasa 15.7-16 kaᅇgerap).

Taᅇamba minna le yar 400 taᅇaᅇ kinaig le Moses nu prona. Sunᅇgo nu Farao Isip mbal ndoᅇ piti yeki yeki niᅇgina le nane Israel mbal pitaikinaig le Mosesᅇge nane kilmba Isip kilke kusremba Yu Gurgur pakarka ma baknu mbol kinaig ta nane Kanan kilke mbol kine ndakinaig. Ta ndaᅇam? Israel mbal nane Kuate tuku miᅇge ᅇgurmba maᅇau sunᅇgomba mbarnaig le nu nane kile-ndinka minna le nane sunᅇgomba kume likinaig.

Taᅇamba minnaig ma ma Moses nu kumna le Yosuaᅇge Israel mbal kilmba Kanan kilke mbol kinaig. (Aposel 7.17-44 kaᅇgerap).

Nane Kanan kilke mbolᅇge minnaig le kulat taᅇonᅇge nane kulatkinaig. Kulat taᅇgo kame ta tuku nyu kat naᅇgine ta Samson Gideon Yefta nane afu turmba.

Elimelek nuᅇge gageu ndoᅇ kumba Moabᅇge minnaig

¹⁻² O buk Israel mbal nane gabat sugo kugatok kulat taᅇonᅇge ndo Israel kulatka minnaig le

guba sunḡo prona. Prona le Yuda kumamḡe Betlehemnu tanḡo ande nuḡe piyo nuḡe ndoḡ kiḡo armba ta kilmba guba gagnu kumba ka Moab kilke mbolḡe minyokinaig. Tanḡo ta nyunu Elimelek. Piyo nuḡe Neomi. Kiḡo kat nakile ta Malon le Kilion. Nanḡine tumbranḡ mboḡ Efrat.

³ Nane Moab kilke mbolḡe minnaig ma ma Elimelek nu kumna le Neomiḡe ndo kiḡo ar ta ḡak minna.

⁴ Tanḡamba minnaig ma ma kiḡo ar ta Moabnu pino kilnaik. Pino ar ta nyu nakile Orpa le Rut. Nane tanḡe minnaig ma ma yar 10 kusreka

⁵ Malon le Kilion mata kumnaik. Kumnaik le ina nakile Neomi nuḡe ndo minna.

Rut nu Neomi ndoḡ Betlehem kinaik

⁶ Sunḡo nu nuḡe mbal Israel nyamaganḡ ait mayenu niḡina pasa ta Neomi nu isna sulumba nu nuḡe rugan ar ta ndoḡ kuaneka Moab kilke kusremba

⁷ luka Yuda ma tugu kambim saka kinaig.

⁸ Kinaig ka ndinḡe Neomi nu nuḡe rugan ar ta sanikina: Tanḡaig le tale luka kumba ka takile tumbranḡḡe ina kat takile ndoḡ minap. Tale ye nane keḡ kumnaig ta sine tur magekinaig. Ta tuku tale Sunḡoḡe sinzanḡikuwa le

⁹ tale maḡ tanḡo kilmba nale ndoḡ mine mayewamḡaig ḡa sanikina. Tanḡakina sulumba Neomi nu rugan kat nuḡe ta mumunikmba kusrekam bafuna le nale ndek malmbi ḡayonaik sulumba

¹⁰ rugan nakile sanaik: Kuga. Sile ne ndoḡ nanḡe kuasmbi tugum kambimkik ḡginaik kande

11 Neomi nu sakina: Kuga. Tale luka kape. Ndanam tale ye ndon kambim sakik? Tale idusik ye man kiŋo afu kile-patiki le tale kilam idusik e?

12 Tale luka kape. Ye buk saibo pilen. Ye man tanŋo tam kumuŋ kuga. Ko ye furir te mbolŋge tanŋo tumba kiŋo kile-patiki ta

13 tale nale sugokuwaik le kilam tuku tairŋgam kumuŋ e? Kuga. Tale tanŋo kise kilam tuku idusamŋgaik. Sunŋo nu ye kusreyumba piti sina le tale tuku ninan sunŋowet ŋgina.

14 Tanakina le Rut le Orpa man lato malmbi ŋayonaik sulumba Orpa nu rukan nuŋe mumumba kusremba lukina le Rut nu rukan nuŋe kusre funa.

15 Kile Neomi ndek rukan nuŋe Rut sana: Ai si. Ne aba nanŋe si kaŋgera. Nu luka nuŋe kuasmbi tugum kumba nuŋe mbara kame sota kinit. Ne nu ndon kaye ŋgina.

16 Tanakina le Rut ndek nu sana: Ndanam ne ye lukam tuku sayate? Ye ne dubinumba kambim tuku peu ndaya. Ne ma inum kaye ta ye mata ne dubinumba kaŋgit. Ne ka aniŋge minamŋgat ta ye mata ne ndon ka tanŋe minamkik. Nanŋe kuasmbi ta yiŋe kuasmbi tanan minamŋgat. Nanŋe Mbara ta yiŋe Mbara tanan minamŋgat.

17 Ne kuma le ŋgukuwaig ma ta ye mata kumi le ma ta mbolŋge ŋgukamŋgaig. Andenŋe sile tuku mine te pure nda. Kumenŋe ndo puramŋgat. Ye sinŋa ndo saket. Pasa ŋakmba saket te dubi ndawi ta Sunŋo nu ye mapeye nda ŋgina.

18 Rut nu dirnanŋa rukan nuŋe dubimba kambim sakina le nu maninkina.

19 Tanamba nale ndin dubimba kinaik ka ka

Betlehem pronaiik. Pronaiik le tumbran̄ ta tuku mbal nane pirerek purka sakinaig: i ... Si Neomiŋge ŋginaig.

²⁰ Tanakinaig le Neomi ndek sakina: Ye Neomi* ndan̄gap. Kuate San̄gri N̄ayo nun̄ge ye piti sina tukunu ye tuku nyu Mara† ŋgap.

²¹ Ye tumbran̄ te kusrewen ta ye gageu ŋak ye kumuŋ minen. Kile Sun̄go nu ye baknu tumba te prowat. Ndan̄am tane ye nyu tumba ŋgamun̄gal gare ŋak pino ŋgade? Sun̄go San̄gri N̄ayo nun̄ge ye te-iben̄yumba piti sun̄go sina ŋga san̄ŋgina.

²² Wam kube te Neomi tuku. Nu Moab kilke kusremba rukan̄ nuŋe Rut tumba lukinaik. Rut nu Moabnu pino. Wit magekinaig le kilam tuku ait mbol̄ŋge nale Betlehem pronaiik.

2

Rut nu Boas tuku piro mbol̄ŋge wit fambonu tan̄germba minna

¹ Boas nu maror tan̄go nu nyu sun̄go ŋak minna. Nu Neomi tan̄go nuŋe Elimelek nale tugu ndui ta.

² Mara ande Rut nu rukan̄ nuŋe sana: Ye kumba tan̄go ande kusnawi le wokuwa ta ye nu tuku piro tan̄go dubika wit kugerka ndaleka fambonu bude ta tan̄geram̄ŋgit ŋgina le rukan̄ nuŋe ndek nu sana: Ta maye le kaye ŋgina.

³ Tanakina le Rut nu kumba ka piro ande mbol̄ŋge piro mbal dubika wit fambonu bunaig ta tan̄germba man̄gurka minna. Piro ta Boas tuku piro ta nu katese ndana.

* **1:20:** Neomi nyu ta tugunu: Ngamun̄gal gare ŋak † **1:20:** Mara nyu ta tugunu: Ngamun̄gal gare kugatok

⁴ Rut nu piroka minna le Boas nu Betlehemnge promba nuñe piro mbal kanjerka Sungo nu tane ndon minwa ngina le nane ndek nu sanaig: Sungo tuku nyaro ne mbolnge minwa nginaig.

⁵ Kile Boas nu nuñe piro gabat ta kusnana: Pino mbanzo si nu kuasmbi ndan tuku ngina le

⁶ piro gabat ta lafumba nu sana: Pino si Moabnu. Nale Neomi ndon Moabnge te pronaik.

⁷ Nu piro mbal dubika wit fambonu tangeram tuku ye sayat. Nu maratukuk tinga piroka ma ma kile ndo baibai kumnemnge fudinmba mabta minit ngina.

⁸ Tanakina le Boas nu Rut sana: Kulim, ne ye tuku pasa isa. Ne piro kise mbol kumba wit fambonu tanger ndawa. Ne piro te mbolnge ndo minmba yine piro pino kame tugum tenge wit fambonu tangermba mina.

⁹ Nane tanjo kame pino kame pirokade magot tenge ndo piroka mina. Yine piro tanjo kame ne njayo sili ndanuwaig nga saniñgit. Ne kule nyam paranuwa ndeta waim kule kunymba palig si kumba nya nga sana.

¹⁰ Tanakina le Rut nu truk kumba Boas sana: Ye rawe pino. Ne ndanam ye mbolnge manau mayenu kumba ye tur mayeyate ngina le

¹¹ Boas nu lafumba sana: Ne tanjo nanje kumna le wam njakmba rugan nanje mbolnge ke likina ta sayinaig le isen. Ne nanje tumbrañ ina mam turmba kusreka ne pro sine mbal kise ngamuknge minit ta ye kila.

¹² Ne Israel mbal tuku Mbara Sungo tawok te pronan. Nunje lafu mayenu lato-latomba ne

mbolŋge kuwa ŋga sana.

¹³ Tanjaka sana le Rut ndek sakina: O tanjo sunjo, ne ye tur mayeyate. Ye ne tuku piro pino minig tejen kuga. Ye nane kumnemŋge minet ta ne ye pasa bafumbi sayate le ye tuku ŋgamunjal sanjri tinjgate ŋgina.

¹⁴ Kile mabta isukusam bafumba Boas nu Rut sana: Ne te ilmba bret baten inum tumba grep kule tomba nya ŋgina. Tanjakina le Rut nu kumba piro mbal tugum tanje minyokina le Boas nu wit afu pasokinaig ta kilmba Rut tuna le nyumba marona le nyamagan baten nu kusrekina.

¹⁵ Tanjamba Rut nu man tinja wit fambonu tanjeram kina le Boas nu nuje piro mbal saninina: Pino si peu ndawap le wit ndale patikaig ta tugumŋge nu wit fambonu tanjermba manjurkuwa. Tane nu sigair sigair ndawap.

¹⁶ Tane wit ndale njak ta afu goninmba kusrekap le nu kilmba manjurkuwa. Tane nu kasur ndawap ŋga saninina.

¹⁷ Rut nu piro mbolŋge wit fambonu tanjermba minna le ki kumba ka butunina. Nu ki kumba butunina le wit fambonu tanjerna ta kilmba mbanimbi baurŋina le sin sikmba alonu ndekinaig le kilmba manjurkina. Alonu manjurkina ta pitinu 10 kilo tanjan.

¹⁸ Kile Rut nu wit alonu manjurkina ta kilmba tumbran kumba rukan nuje tumna sulumba nu ki mbol isukusmba marona le ngirmannu kilmba kina ta mata rukan nuje tuna.

¹⁹ Tuna le Neomi nu ndek rukan nuje kusnana: Ne wit te aninje kilat? Tanjo ima tuku piro mbolŋge ne pirokat? Tanjo ne turnat ta Sunjonje

nyaro tuwa ngina le Rut nu sakina: Boas ngade tango ta tuku piro mbolnge ye pirokit ngina.

²⁰ Tanakina le Neomi ndek sakina: Tango nane abo minig, nane kumig mbal ta Sungo nu nane tuku kume purte. Nunge tango ta nyaro tuwa. Tanakina sulumba nu man lato sakina: Tango ta nu sine tuku tira ande. Nu sile kulatkam tuku ngina

²¹ le Rut ndek nu sana: Nu ye pasa ande turmba sayat. Ye nunge piro mbal dubika piroka mini le ka piro ta kugawam tuku sakat ngina.

²² Tanakina le Neomi nu sakina: O rugan, ta son sakat. Ne kumba tango ande tuku piro mbolnge piroka ta piro mbal tange ne nayo silinubekaig. Ne Boas tuku piro pino kame ndo dubika piroka mina nga sana.

²³ Tanaka sana le Rut nu mara mindek Boas tuku piro pino kame dubika piroka minna le ka ka wit kilam tuku piro ta kugana. Kugana le Rut nu rugan nunge ndon minnaik.

3

Boas nu Rut mbolnge rangun mayenu kina

¹ Tanamba minnaik ma ma ait ande Neomi nu rugan nunge sana: Rugan, ye tango ande ne tam tuku te-siliki le nu ne tuwa le ne mine mayewamngat.

² Boas ngade tango ne nu tuku piro pino kame dubika pirokina ta nu sine tuku tugu ndui ta. Ta tuku ne isa. Kite furir nu kumba ka wit baurngade ma mbolnge wit roka barenguwa le bubrenge firfirnu pufunguwa le alonu ndekuwaig le kilamngat.

³ Ne kumba kule pismba gurenj mundur mayenu ta pismba tawi mayenu silika wit

baurnganu ma ta tugum ndek kumba nu tuku am mbolnge pro ndawa. Ne nu tairnga mina le nu isukusmba kule nye denpurmba

⁴ nu kumba kinyam bafuwa ndeta nu kinyit ma ta kanjera sulumba nu kinymba ngilainguwa le nu ne kulatkuwa nga ne kumba nu tuku kupe kuitkambinge tawi kaikanu ta talka kaika sulumba nu tuku kupe tugum tanje kinya le nu ne ndanja sanuwa ndeta ne ka nga sana.

⁵ Tanjaka sana le Rut nu sakina: Ta maye. Ye ne tuku pasa dubimba tanjamba kamngit ngina.

⁶ Kile Rut nu tinga ndek kumba ka wit baurngade ma ta mbol promba rukan nuje pasa sana ta kumumba kina.

⁷ Boas nu isukusmba kule nyumba gare-gareka ginyumna le nu kumba ka wit mangurkinaig ta tugumnge kinyna. Nu kinymba gilaingina le Rut nu sijsiindo kumba tawi kaikina ta talka nu tuku kupe kuitkambi tugum tanje kinyna.

⁸ Kinyna le furir ngamu Boas nu kinymba mbilkina sulumba pino nu tuku kupe kuitkambinge kinyna ta kamusna. Kamusna kande pino le nu piririmba

⁹ i ... Ne imange ngina le Rut ndek nu sana: Ye ne tuku piro pino Rutnge. Ne Elimelek tuku tugu ndui ta tukunu ne ye pinonu tumba kulatka ngina.

¹⁰ Tanjakina le Boas ndek sakina: O kulim, Sungonje ne nyaro tinwa. Ne kile wam kat te ambonga rukan naje mbolnge wam mayenu kina ta lite. Tango mo gudommaba minig te. Nane afu aganj ndende sungomba njak afu aganj ndende kugatok ta ne nane tuku inum tam idus ndate.

¹¹ Ne kuru kuru ndaka. Ne pino mayenu ta sine tumbraŋ taŋgo pino ŋakmba sine kila. Wam ŋakmba ye kam tuku sayat ta ye kamŋgit.

¹² Ne sakate ta son. Ye rukan nane Elimelek ndoŋ tugu ndindo. Ye ne kulatkam tuku ta tira ande mata sine ndoŋ tugu ndindo minit ta nu ye tuku sunjo. Ye nu liwam kumuŋ kuga.

¹³ Ne teŋge mina. Ye indole maratukuk kumba nu tuku wamdus katesewamŋgit. Nu ne kulatkam sukuwa ndeta maye. Nu mbulwa ndeta yiŋe ne kulatkamŋgit. Ye Sunjo tuku nyu mbolŋge pasa te sanjri pilewet. Ne maŋ kinya ŋgina sulumba

¹⁴ nu sana: Ne ye tugum prowat te taŋgo kame nane kaŋger ndanuwaig ŋgina. Taŋakina le Rut nu maŋ Boas tuku kupe kuitkambiŋge kinyna.

Mafe maye ndana le Rut nu tiŋga kambim ba-funa le

¹⁵ Boas nu sana: Ne nane tawi inum tumba kilke mbol teŋge fara ŋgina. Rut nu taŋamba nuŋe tawi ande tumba farna le Boas nu wit maŋgur 6 kilmba tawi ta mbolŋge kutuna. Taŋamba Boas nu Rut turmba wit tawi ŋak ta te-duŋga tuna le tumba luka nuŋe tumbraŋ kina.

¹⁶ Rut nu kumba rukan nuŋe tugum prona le rukan nuŋeŋge nu kusnana: Rukan, ne wam kat ta kubewa le ye isi ŋgina le Rut nu Boasŋge wam ŋakmba kina ta kubeu tuna.

¹⁷ Kubeu tuna sulumba rukan nuŋe sana: Boas nu teŋenmba ye sayat. Ne ake luka rukan nane sota kaye ta mayenu ndo kuga ŋga wit te ŋakmba tolmba ye sat ŋgina le

¹⁸ rukan nuŋe nu sana: Rukan, ne nu ndo tairŋga mina. Kite Boas nu ake minam kumuŋ kuga.

Nu pasa ta te-tiwa le ame wam prowa le sile kanjeramkik ngina.

4

Boas nu ndek Rut pinonu tina

¹ Boas nu mbumba kumba manjurkam tuku ma mbolnge minyokina. Ma ta tumbran ta tuku fonde malanga tugumnge. Nu minyok minna le Elimelek tuku tugu mbolnge Boas nuje tira nuje ilmba minna le kanjermba wikina: Mata, ne ilmba tenge minyoka le ye pasa ande fudinndo nak ngina. Tanjakina le nu ilmba nu tugum tanje minyokina.

² Minyokina le Boas nu tumbran ta tuku gabat kame 10 saningina le nane mata promba tanje minyokinaig.

³ Nane minyokinaig le nu nuje tira nuje ta sana: Neomi Moabnge luka prona ta nu sikile tira Elimelek tuku kilke sile tuku inumnge piyawa nga sakate ta

⁴ ye ne sanam tuku wikit. Ne ye tuku sungo. Ne kilke ta piyawam idusmba kande singine gabat kame tanjo minig te am mbolnge piyawa. Ne mbulmba ndeta ye tugusemba saya le isi. Tango ande mine ndakate. Silenge ndo ngina. Tanjakina le tanjo ta nu sana: Maye. Yenge piyawamngit ngina.

⁵ Tanjakina le Boas ndek nu sana: Ne Neomi tuku kilke ta piyamba ndeta Moabnu pino kuembol Rut turmba ne tamngat. Tanjawa le nu kinjo inum tepilwa ta tanjo kumna ta tuku kuasmbi nane tuku kilke nangine minamngat ngina.

⁶ Tanjaka sana le tanjo ta ndek sakina: Wam minde bada tanan ta ye kilke ta piyawam mbulit. Ngumnennga kinjo tanje ye tuku kilke ta tuwa le ye

tuku ndametiŋ ake ŋgisikikat tukunu ye mbulit. Nenge kilke ta piyawa ŋgina sulumba

⁷ nu nuŋe kupe ŋgaro paska Boas tuna. Ta ndaŋam? O buk Israel mbal nane agaŋ ande taŋgo inum tambim bafumba taŋamba kumba minanu. Taŋgo andeŋge nuŋe kupe ŋgaro paska taŋgo inum tambinu. Israel mbal nane taŋamba pasa tetiwanu.

⁸ Ta tuku taŋgo ta nu Boas sana: Nenge kilke ta piyawa ŋgina sulumba nuŋe kupe ŋgaro paska Boas tuna.

⁹ Tuna le Boas nu gabat kame taŋgo pino nane teŋenmba saniŋgina: Elimelek Kilion Malon nane keŋ ta tuku agaŋ ndende Neomiŋge kulatkate ta kile yeŋge ŋakmba piyamba kilit ta tane ŋakmba kaŋgerde.

¹⁰ Moabnu pino Malon tuku kuembol Rut nu mata yiŋe pinonu kile tet. Taŋawi le taŋgo kumna ta tuku kilke ta nuŋe kuasmbi tuku kilke minmba minamŋgat. Nu tuku nyu mata nuŋe kuasmbi ŋgamukŋge ŋgisike nda. Minmba minamŋgat. Ye maŋau ket te tane kile kaŋgerde ŋga saniŋgina.

¹¹ Taŋaka saniŋgina le nane gabat kame taŋgo kame ndoŋ nane ndek sakinaig: Sine kile kaŋgermba kila pileg. Pino neŋge tamŋgat ta ne tuku wande mbol kuwa le Sunŋoŋge sinzaŋwa le Israel mbal tuku mbuŋ Rahel nale Lea taŋaŋ minwa. Ne Efrat tumbraŋ mboŋ ŋgamukŋge Betlehem tumbraŋŋge ne nyu sunŋo ŋak mayok kuwa.

¹² Pino ta Sunŋoŋge turwa le kiŋo gudommba kile-patike tinwa le ne tuku kuasmbi ta Yuda le Tamar tuku kiŋo Peres nu tuku kuasmbi taŋaŋ

mayok kuwa nginaig.

¹³ Kile Boas nu nuje pasa kumumba Rut pinonu tina sulumba nu tumba nuje wande mbol kina. Kina sulumba Boas nu Rut ndonj kinyna le Sunjonje Rut sinzanja le nu fungul njakna. Tanjamba minna ma ma nu kiyo te-pilna.

¹⁴ Kiyo ta te-pilna le tumbran ta tuku pino kame nane Neomi sanaig: Sine Sunjo tuku nyu tedungube. Nunje kiyo te ne kulatkam tuku tanet. Nu Israel mbal tuku kuasmbi ngamuknje nu nyu sunjo njak minwa.

¹⁵ Rugan naje tuku manau mayenu tanje ne tuku kiyo kame sungomba tanan minanu suk. Ne kiyo te kanjermba ne man sanjri tingamngat. Ne saibo pale le kiyo tenje ne turnumba kulat mayenamngat nga sanaig.

¹⁶ Tanjamba sanaig le Neomi ndek kiyo ta tumba bagailmba nuje kulat kuapina.

¹⁷ Kulat kuapina le tumbran ta tuku pino kame nane ndek sakinaig: Neomi nu kiyo inum tat nginaig sulumba kiyo ta nyunu Obed nginaig.

Obed nu sunjokina sulumba Yesi te-pilna. Yesi tuku kiyo nuje David.

David tuku mbuy kame

¹⁸ Peres tuku ndare pulu tuturmba ka David mbolnje tingina ta tenenmba.

Peres kiyo nuje Hesron.

¹⁹ Hesron kiyo nuje Ram. Ram kiyo nuje Aminadab.

²⁰ Aminadab kiyo nuje Nason. Nason kiyo nuje Salmon.

²¹ Salmon kiyo nuje Boas. Boas kiyo nuje Obed.

22 Obed kiŋo nuŋe Yesi. Yesi kiŋo nuŋe David.

KUATE TUKU PASA
Portions of the Old Testament and The New Testament
in the Siroi Language of Papua New Guinea
Sampela hap Buk Baibel long tokples Siroi long
Niugini

copyright © 1975, 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Siroi

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-02-07

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

9d2e8659-afb4-5cca-93d8-23ebf89e1709